

שלום לך הנבחן !

קרא בעיון את ההוראות בדף זה ונהג בדיוק לפיהן. אי מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות שונות ואף להביא לידי פסילת בחינתך. הבחינה נועדה לבדוק את הישגיך האישיים, ולכן עבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ע"י קבלת חומר כתוב או בשיחות בע"פ, ואין לעזור לנבחנים אחרים גם אם פנו אליך. אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות מכשירי קשר למיניהם וכו' – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. אם ברשותך חומר עזר שאינו מותר בשימוש, מסור אותו לידי המשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר שסיימת את כתיבת הבחינה, מסור את המחברת לידי המשגיח ועזוב בשקט את חדר הבחינה.

אנא הקפד על טוהר הבחינות!

הוראות לנבחן אקסטרני

1. ודא כי במדבקה שקיבלת מודפסים פרטיך האישיים ופרטי השאלון שתיבחן בו, והדבק אותה על כריכת המחברת, במקום המיועד לכך.
2. אם לא קיבלת מדבקה, מלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.

הוראות לנבחן אינטרני

1. ודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים פרטיך האישיים, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון שתיבחן בו.
2. הדבק על כריכת המחברת, במקום המיועד לכך מדבקת נבחן (ללא שם) ומדבקת שאלון.
3. אם לא קיבלת מדבקות, מלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.

הוראות לנבחנים

1. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו), היות וחלק זה לא ייסקר.
2. עמודים ששימשו כדפי טיוטה, יש לציין בראש העמוד את המילה טיוטה.
3. אין להשתמש בטיפקס במחברת הבחינה. אם ברצונך למחוק – העבר קו או (X) על הכתוב.
4. במחברת הבחינה יש לכתוב בעט בלבד.
5. אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
6. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, על מנת למנוע עיכובים בזיהוי הנבחן וברישום הציגונים.

ב ה צ ל ח ה !

הערכה שלישית

הערכה שניה

הערכה ראשונה

<p>12 סמל שאלון 17 رقم النموذج</p> <p>שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية</p> <p>הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان</p>	<p>18 מועד 21 موعد</p> <p>37 סמל ב"ס 32 رقم المدرسة</p> <p>31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية</p> <p>הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	<p>מדבקות לנבחן אינטרני ملصقة ممتحن داخلي</p>
<p>12 סמל שאלון 17 رقم النموذج</p> <p>שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية</p> <p>הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان</p>	<p>18 מועד 21 موعد</p> <p>37 סמל מרב"ח 32 رقم مركز الامتحان</p> <p>31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية</p> <p>הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	<p>מדבקות לנבחן אקסטרני ملصقة ممتحن خارجي</p>

מחברת בחינה אחידה – משבצות – אקסטרני/אינטרני
דפטר امتحן מוחד – מרבעת - خارجي/داخلي

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף.
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحن!

اقرأ بتمعن التعليمات في هذه الصفحة واعمل وفقاً لها بالضبط. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء امتحانك. أعد الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك اعمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير بواسطة الحصول على مواد مكتوبة أو الحديث، كما لا يُسمح مساعدة ممتحنين آخرين، حتى لو توجهوا إليك.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم، أجهزة اتصال بأنواعها وما شابه - إلى غرفة الامتحان ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. إذا كانت لديك مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها، سلمها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد أن تنتهي من كتابة الامتحان، سلم الدفتر للمراقب، وغادر غرفة الامتحان بهدوء.

نرجو التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للممتحن الداخلي

تعليمات للممتحن الخارجي

1. تأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان الذي تُمْتَحَن به مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. ألصق على غلاف الدفتر، في المكان المخصّص لذلك، ملصقة ممتحن (بدون اسم) وملصقة نموذج امتحان.
3. إذا لم تحصل على ملصقات، اكتب بخط يد التفاصيل في المكان المخصّص لملصقة الممتحن.
1. تأكد بأن تفاصيلك الشخصية وتفاصيل نموذج الامتحان الذي تُمْتَحَن به مطبوعة على الملصقة التي حصلت عليها، وألصقها على غلاف الدفتر، في المكان المخصّص لذلك.
2. إذا لم تحصل على ملصقة، اكتب بخط يد التفاصيل في المكان المخصّص لملصقة الممتحن.

تعليمات للممتحنين

1. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
2. اكتب كلمة "مسودة" في رأس كلّ صفحة تستعملها مسودة.
3. لا يُسمح استعمال التبيكس (спрей) في دفتر الامتحان. إذا أردت المحو - مرر خطاً أو ضع (X) على المكتوب.
4. يجب الكتابة في دفتر الامتحان بقلم حبر فقط.
5. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
6. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الممتحن وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لك النجاح!

הבנה, הבעה ולשון

לעולים חדשים – שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.

פרק א	–	הבנה והבעה	–	50	נקודות
פרק ב	–	הפועל	–	10	נקודות
פרק ג	–	שם העצם	–	10	נקודות
פרק ד	–	שם המספר ומילות היחס	–	5	נקודות
פרק ה	–	תחביר	–	25	נקודות
	–	סה"כ	–	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) בשאלון זה אין בחירה בין שאלות.

(2) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

(3) לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (16-17) של השאלון.

(4) יש להקפיד על כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק.

(5) אין להשתמש במילון.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

פרק א — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את שני הטקסטים שלפניך, וענה על כל השאלות 1-9.

טקסט א

(מעובד על פי ר' ניר*. מתוך יקינתון, גיליון 239, אפריל 2010)

מצאתי לאחרונה ספר שיצא לאור בשנת 1941, ושמו "לקחים". ספר זה עוסק בכללי ההתנהגות המקובלים בחברה ובדרכים לתת כבוד לזולת, לכן הוא מתאים גם לזמננו. משפחות רבות בארץ נהגו לתת את הספר מתנה לבר-המצווה, וכך קיבלתי גם אני את הספר.

5 בהקדמה לספר הסביר המחבר לָשֵׁם מָה הוא כתב את הספר. לדבריו, היהודים שעלו לארץ ממדינות שונות ומתרבויות שונות במחצית הראשונה של המאה הקודמת חיו כאן בשכונות נפרדות. בכל שכונה דיברו העולים בשפתם והתנהגו לפי כללי התנהגות שהם הכירו בארצות המוצא שלהם. כללי הנימוס של קבוצות העולים היו שונים אלה מאלה, ודבר זה גרם לבעיות בתקשורת ולמתח בין הקבוצות. הספר נועד לשפר את התקשורת בין הקבוצות השונות וליצור מהן עם אחד באמצעות שילוב כללי הנימוס של התרבויות השונות.

באותן שנים תושבים ותיקים מתחו ביקורת על כללי ההתנהגות של העולים שהגיעו לארץ מגרמניה. הם חשבו שההקפדה הִיְתֵרָה על נימוסים אינה מתאימה לתרבות החדשה שהתפתחה בארץ. העולים מצְדָם הרגישו לא בנוח בגלל ה"דוגריות"^{**} הַצְבָּרִית, אשר לא התאימה לכללי הנימוס שהם הביאו עמם ממרכז אירופה.

אני זוכר שכאשר הצטרפתי לתנועת הנוער התרחקתי מהנימוסים הגרמניים של ההורים שלי, והתחלתי לחקות את ההתנהגות של חבריי הצברים. התגאיתי בישירות ובסגנון הדיבור הגס החדש שלי. חשבתי שההתנהגות המנומסת של הוריי, שיש בה אדיבות מלאכותית ומיושנת מנוגדת להתנהגות הצברית, שבה יש סְפּוֹנְטָנִיוּת, כְּנוּת וישירות המבטאות את האמת הפנימית.

20 כללי הנימוס הם נורמות של התנהגות התלויות בתרבות, ומטרנן להביא ליחסים רגועים ונעימים בחברה ולאפשר תקשורת טובה. התנהגות מנומסת מבטאת סוּבְּלָנוּת והתחשבות בזולת. גם מי שחושב שבהתנהגות מנומסת יש צביעות וחוסר יושר לא יכול לקבל התנהגות גסה ופוגעת. אמנם המדינה אינה מענישה על התנהגות בלתי מנומסת, אך אין לטעות: כללי הנימוס הכרחיים לחברה. קשה מאוד לחיות בחברה

* רפאל ניר ז"ל היה פרופסור לתקשורת ולעיתונאות.

** דוגריות היא ישירות. התפיסה שצריך לומר כל מה שחושבים ומרגישים באופן ישיר וגלוי.

שאינן בה מערכת של נימוסים שמאפשרת חיים שיש בהם כבוד לסובבים אותנו והתחשבות בהם.

אם נפתח את הספר "לקחים" ונקרא בו היום, כנראה נצחק מכללי הנימוס הכתובים בו. לדוגמה בספר כתוב שיש להוריד את הכובע כשפוגשים אדם מוכר ברחוב. אם מדובר באדם מכובד מאוד – יש להוריד את הכובע ולחבוש אותו רק לאחר שנפרדים ממנו. דברים אלה נשמעים לנו מוזרים כיום, אבל התנהגות אדיבה והתחשבות בזולת יכולות לשפר את איכות החיים שלנו.

השאלות

ענה על כל השאלות 1-8, על פי הטקסטים.

1. כתוב מהי המטרה של מחבר הספר "לקחים". (4 נקודות)

---

2. על פי הטקסט, מה לדעתך חשבו העולים מגרמניה על החברה בארץ? הסבר מדוע. (4 נקודות)

---

3. מדוע, לדעת כותב הטקסט, חשוב להקפיד על נימוסים? (3 נקודות)

/המשך בעמוד 4/

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

4. א. הקף את הכותרת שיכולה להתאים לטקסט א. (3 נקודות)

- כללי התנהגות ונימוסים במסורת היהודית
- השפעת הספר "לקחים" על היהודים באירופה
- החשיבות של הנימוסים בחברה בישראל
- היחס לעולים מגרמניה במאה שעברה

ב. נמק את בחירתך, על פי טקסט א. (5 נקודות)

5. א. **"הם** חשבו שההקפדה הִתְּרָה על נימוסים אינה מתאימה לתרבות החדשה

שהתפתחה בארץ". (שורות 13-14)

למי, על פי הקטע, מכוונת המילה "הם"? (2 נקודות)

ב. "גם מי שחושב שבהתנהגות מנומסת יש **צביעות** וחוסר יושר לא יכול לקבל

התנהגות גסה ופוגעת". (שורות 24-25)

מהי המשמעות של המילה "צביעות" בהקשרה בטקסט?

הקף את התשובה הנכונה ביותר. (2 נקודות)

- פעולה שמטרתה לפגוע באחרים
- התנהגות לא מקובלת
- הסתרת המחשבות האמתיות
- התנהגות מתנשאת

ג. "התנהגות אדיבה והתחשבות **בזולת** יכולות לשפר את איכות החיים שלנו". (שורות 32-33)

מהי המשמעות של המילה "זולת" בהקשרה בטקסט?

הקף את התשובה הנכונה ביותר. (2 נקודות)

- אדם אחר
- מנהג מקובל
- עולה חדש
- כללי התנהגות

טקסט ב

האם משתלם להיות מנומס?

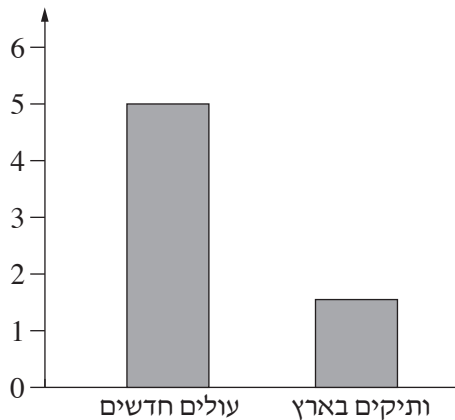
(מעובד על פי י' גזית, ק' שאור, ר' שאור [2010]. "האם משתלם להיות מנומס? ממצאים ראשוניים מסקר נימוס של מכון ירושלים לחקר שווקים", מתוך האתר: www.jims-israel.org, אוזר ב-17/2/2014)

בשנת 2010 ערך מכון בירושלים מחקר על הנימוס בישראל. המחקר הורכב משאלות בנושא התנהגות במקומות ציבוריים. מטרת המחקר היו לבדוק את הקשר בין נימוסים ובין גורמים כגון מין, השכלה, הכנסה ונתק בארץ. תוצאות המחקר מלמדות שאין התאמה בין השכלה ובין נימוס, ואפילו להפך: אנשים משכילים מתנהגים בצורה מנומסת פחות. עוד עולה מן המחקר כי מבוגרים מנומסים יותר מצעירים, ונשים מנומסות יותר מגברים. על פי התשובות שהתקבלו במחקר, 53% מהמשיבים טענו כי הם נתקלים באנשים שמשתמשים בשפה גסה או מדברים ביניהם בקול רם במקומות ציבוריים. כמו כן 78% מהם התלוננו כי הם נתקלים לעתים קרובות באנשים המדברים בטלפון הסלולרי בקול רם במקומות ציבוריים.

10 אחת מן המסקנות המפתיעות העולות מן המחקר היא שמשתלם להיות מנומס מכיוון שככל שאדם מנומס יותר, הכנסתו גבוהה יותר. החוקרים ממליצים למשרד החינוך לחנך את התלמידים לשליטה עצמית וללמד אותם נימוסים. בזכות ההתנהגות הזאת תרוויח החברה הישראלית גם מבחינה כלכלית וגם מבחינה חברתית.

15

מידת הנימוס

(על פי המחקר המתואר בטקסט.)

لا تكتب في هذه المنطقة
 لا تكتب في هذه المنطقة

6. עיין בתרשים שבעמוד 5.
מה אפשר ללמוד מן התרשים ומן הטקסטים על הקשר בין נימוסים ובין הוותק בארץ?
(4 נקודות)

---

7. על פי שני הטקסטים, למה חשוב להתנהג לפי כללי הנימוס? (3 נקודות)

---

8. א. על פי טקסט א, מה הם המאפיינים הבולטים בהתנהגות הצפרית? (3 נקודות)

ב. הבא מטקסט ב דוגמה לאחד מן המאפיינים שציינת בסעיף א. (5 נקודות)

/המשך בעמוד 7/

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

ענה על שאלה 9.

9. **הבעה** (10 נקודות)

יש הטוענים שהתנהגות מנומסת היא צבועה ושקרית, ואחרים טוענים שהיא מבטאת התחשבות בזולת וכבוד כלפיו.
הבע את דעתך בנושא. נמק את דבריך (כתוב 8-10 שורות). תוכל להיעזר בטקסטים.
(תוכל להיעזר בעמוד 8 לטיוטה.)

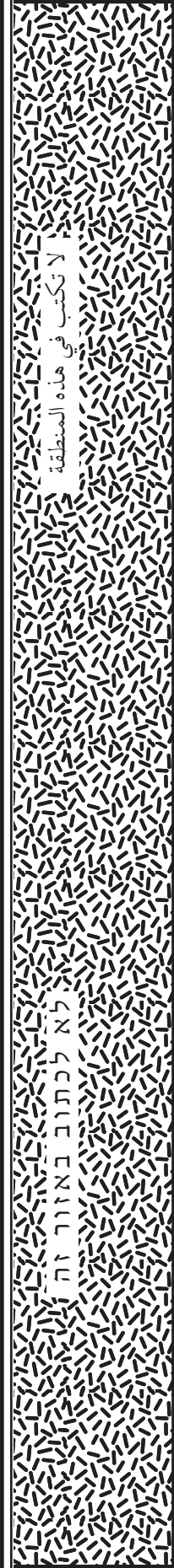

טיוטה

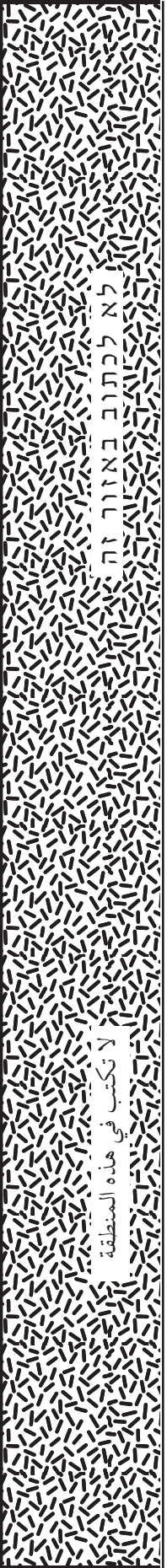

/המשך בעמוד 9/

פרק ב — הפועל (10 נקודות)

ענה על שתי השאלות 10-11 (לכל שאלה — 5 נקודות).

10. א. לפניך שלושה סעיפים. השלם בהם את הפעלים החסרים על פי השורשים של הפעלים המודגשים.
- (1) יש אנשים שחושבים שהתנהגות מנומסת היא התנהגות צבועה ושקרית. גם אני _____ כך בעבר.
- (2) סיפורים על מנהגים שהיו נהוגים באירופה במאה שעברה נשמעים היום מצחיקים. האם _____ סיפורים על מנהגים של עולים מגרמניה?
- (3) הנימוסים משפרים את איכות החיים שלנו. אם נחנך את ילדינו להתנהגות מנומסת, איכות החיים בארץ _____.
- ב. השלם את שם הפעולה החסר על פי השורש והבנין של הפועל המודגש. היו עולים שהרגישו לא בנוח בגלל הבדלי תרבות. ה _____ הזאת ליוותה את העולים האלה תקופה ארוכה.
- ג. לפניך שני סעיפים. השלם בכל אחד מהם את שם הפועל החסר על פי השורש והבנין של הפועל המודגש.
- (1) על פי כללי הנימוס, נהגו להוריד את הכובע כשפגשו אדם מוכר. חבשו אותו רק אחרי שנפרדו מאדם זה. כיום אין נוהגים _____ בצורה כזו.
- (2) הופעה במוסדות ציבור בלבוש שאינו מסודר משדרת זלזול. בריאיון עבודה רצוי _____ כבוד לזולת והתחשבות באחר.

11. לפניך קטע שחסרים בו פעלים. השלם את הפעלים החסרים, על פי השורשים שבסוגריים.

חינוך עם חינוך — תכנית להקניית נימוסים

מורים יקרים,
 עלינו לתת לתלמידים דוגמה אישית. ידוע כי התלמידים _____ (ל-מ-ד)
 באמצעות חיקוי, לכן זָכְרו שאם אנחנו _____ (נ-ה-ג) בנימוס, גם הם
 יהיו מנומסים. חשוב גם _____ (ס-ב-ר) לתלמידים בצורה ברורה
 כיצד הם צריכים להתנהג, ולהדגיש להם שבמקומות שונים יש כללים שונים, ואנחנו נוהגים
 _____ (כ-ב-ד) את כולם.
 נקווה כי התכנית החדשה "חינוך עם חינוך" _____ (ע-ז-ר) לתלמידים
 להבין ששמירה על כללי הנימוס היא חשובה.

פרק ג — שם העצם (10 נקודות)

ענה על שתי השאלות 12-13 (לכל שאלה — 5 נקודות).

12. א. לפניך ארבעה משפטים. הקף את המילה המתאימה מבין המילים המודגשות.

- עברו **שבועות / חודשים / שנים** רבות מהיום שהגיע הכותב לארץ.
- **החוויות / הזיכרונות / ההתרחשויות** מאותה תקופה עדיין מלווים אותו.
- המאמר מציג **היבטים / דעות / צדדים** שונות בנושא הנימוסים.
- העולה החדש מכיר **קולות / טעמים / מסורות** שונות.

ב. (1) כתוב את צורת הרבים של המילה המודגשת במשפטים שלפניך.

- אם ננהג **בדרך** מנומסת יהיו חיינו נעימים יותר.
- צורת הרבים של "דרך": _____.
- לכל קבוצת עולים יש **סגנון** חיים משלה.
- צורת הרבים של "סגנון": _____.

(2) כתוב את צורת היחיד של המילה המודגשת במשפטים שלפניך.

- העולים הגיעו **ממקומות** שונים בעולם.
- צורת היחיד של "מקומות": _____.
- בתנועת הנוער התרחקנו מהנימוסים של **ההורים** שלנו.
- צורת היחיד של "הורים": _____.

13. כינויי קניין

א. קרא את המשפטים שלפניך, וענה על השאלות שאחריהם.
התנהגות מנומסת מאפשרת לכל אחד להוציא מעצמו ומ**סביבתו** את הטוב ביותר. זוהי דרך נעימה לשפר את היחסים בין תלמידים ל**מוריהם**.

— במקום המילה **סביבתו** אפשר לומר בשתי מילים:
_____

— במקום המילה **מוריהם** אפשר לומר בשתי מילים:
_____

ב. קרא את המשפטים שלפניך, וענה על השאלות שאחריהם.
האיחורים פוגעים גם בתלמיד המאחר וגם ב**חברים שלו** לכיתה. מורי הכיתה ו**מורות הכיתה** כועסים על איחורי התלמידים.

— במקום לומר **החברים שלו** אפשר לומר במילה אחת:
_____

— במקום לומר **המורות שלה** אפשר לומר במילה אחת:
_____

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

פרק ד — שם המספר ומילות היחס (5 נקודות)

ענה על שאלה 14.

14. א. שם המספר

כתוב במילים את המספרים המודגשים במשפטים שלפניך.

בשנת 2010 נעשה מחקר על הנימוסים בישראל.

— במחקר השתתפו **992**

בני אדם, כולם מעל גיל 35.

— על פי המחקר, בארצות־הברית מספר הדיווחים על חוסר נימוס במקומות העבודה

גבוה פי **2** ממספר הדיווחים בישראל.

ב. מילות היחס

כתוב את מילות היחס החסרות במשפטים שלפניך.

— המורים צריכים לזכור שהם משפיעים _____ התלמידים.

— הם צריכים לתת _____ תלמידים דוגמה אישית.

— המורים צריכים לדבר _____ התלמידים על התנהגות מנומסת.

/המשך בעמוד 13/

פרק ה – תחביר (25 נקודות)

ענה על חמש השאלות 15-19 (לכל שאלה – 5 נקודות).

15. א. לפניך כמה כללים להתנהגות סביב השולחן בזמן הארוחה.
כתוב את **מילות הקישור** החסרות במשפטים שלפניך. בחר אותן מן הרשימה למטה.

מתחילים לאכול רק _____ המנה מוגשת לכל שאר האנשים. בזמן
האכילה לא מניחים את המרפקים על השולחן _____ לא להפריע
לסועדים האחרים.
_____ אתם צריכים מלח או פלפל, בקשו ממי שיושב קרוב אליכם.
זכרו: אמנם נימוסים שומרים על אווירה נעימה, _____ מנהגי שולחן
נוקשים מדי יכולים ליצור מתחים מיותרים.

הרשימה: אולם, מפני ש, כאשר, לכן, כדי, אם

- ב. בכל אחד מן המשפטים שלפניך החלף את מילת הקישור המודגשת במילת קישור
אחרת, שתשמור על אותה משמעות.

— הספר "לקחים" גורם לקורא לצחוק, **מכיוון** שהוא מתאר כללי נימוס נוקשים,
שהיו מקובלים במאה הקודמת, השונים מכללי הנימוס שלנו כיום.
— לתושבי הארץ הייתה ביקורת על הנימוסים של העולים מגרמניה, **אולם**
לעולים מגרמניה הייתה ביקורת משלהם על החברה בארץ.
— **אף על פי** שיש הטוענים שבהתנהגות המנומסת יש צביעות, רבים רואים
בהתנהגות זו התחשבות בזולת.

במקום **מכיוון** ש _____

במקום **אולם** _____

במקום **אף על פי** ש _____

لا تكتب في هذه المنطقة

16. הוסף בקטע את ה"א היידוע רק במקומות המתאימים.

לכל _____ תרבות יש כללי _____ נימוס משלה. אצל הסינים, למשל, לא נהוג לקחת את _____ חתיכת _____ מזון _____ אחרונה מן הקערה _____ משותפת. לעומת זה, בתרבויות אחרות אסור להשאיר אוכל בקערה מפני שזה _____ מעשה שפוגע במארחים. בתרבויות _____ מסוימות אכילה ביד _____ שמאל אינה מנומסת כי _____ יד השמאלית משמשת לעיסוק בעבודות מלוכלכות.

17. קרא את המשפט שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.

יהודי גרמניה הקפידו לדבר בשפתם והתנהגו על פי כללי התנהגות שהם הכירו באירופה. העתק מן המשפט שלושה שמות או צירופים מיודעים, וכתוב ליד כל אחד מהם מהי דרך היידוע שלו (שם פרטי או כינוי שייכות).

(1) _____ דרך היידוע: _____

(2) _____ דרך היידוע: _____

(3) _____ דרך היידוע: _____

18. לפניך משפטים מתוך "קוד ההתנהגות בכיתה". כתוב בכל מקום ריק את המילה המתאימה מבין המילים שבסוגריים.

— הקפידו להשתמש בכיתה במילים _____ (מנומסות / מנומסים), כמו "תודה", "בבקשה".

— השתדלו להקשיב לרעיונות _____ (חדשות / חדשים) של מורים וחברים לכיתה.

— השאירו בבקשה את פח האשפה _____ (נקי / נקייה), במיוחד לאחר ארוחת עשר.

/המשך בעמוד 15/

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

19. דיבור ישיר ודיבור עקיף

א. במכתב למדור "נימוסים" בעיתון, אחד הכותבים מספר שענה לשיחה בטלפון הנייד שלו במהלך פגישת עסקים.
הוא מבקש לדעת אם הוא התנהג בצורה בלתי מנומסת.
כתוב את שאלת הכותב בדיבור ישיר.

ב. כותב טקסט א נזכר: "בתנועת הנוער אני וחבריי התרחקנו מנימוסיהם של הורינו, התנהגנו כמו חברינו הצברים, ואף התגאינו בסגנון החדש, הישיר והגס שלנו".
כתוב את דבריו של הכותב בדיבור עקיף.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

/בהמשך דפי טיוטה/

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

טיוטה
